

Mál nr. 30/2026

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Nafn vátryggingartaka (X)

Skaðabótaábyrgð. Sönnun.

Gögn.

1. Málskot mótttekið 20. janúar 2026, ásamt fylgiskjölum.
2. Athugasemdir V, dags 9. febrúar 2026, ásamt fylgiskjölum.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. 13. febrúar 2026.

Málsatvik.

Í gögnum málsins kemur fram að M varð fyrir líkamstjóni í húsnæði X þann 15. október 2025. Þá segir í málskoti að tildrög slyssins hafi verið þau að M hafi verið stödd í húsnæðinu í því skyni að undirbúa og taka þátt í námskeiði fyrir kennara og annað starfsfólk þriggja tilgreindra grunnskóla. Vegna þessa hafi hún verið stödd á kaffistofu starfsmanna X, ásamt Z, að undirbúa námskeiðið. Síðan er á því byggt að þar sem M hafi fundist heldur loftlaust í kaffistofunni/rýminu hafi hún ákveðið að opna glugga í einum enda stofunnar. Þegar M hafi hins vegar gengið að þeim glugga hafi hún skyndilega dottið niður stiga sem staðsettur sé beint undir glugganum. Við það hafi M slasast og verið í framhaldinu flutt á spítala. M byggir á því að X beri skaðabótaábyrgð á því tjóni sem hlaut af slysinu. Því hafi V hins vegar hafnað fyrir hönd X. Í málskoti krefst M þess að viðurkennd verði greiðsluskylda V úr ábyrgðartryggingu X, enda sé orsaka slyssins að leita í ófullnægjandi og beinlínis hættulegum aðbúnaði stigans. Bendir M m.a. á í því sambandi að umrætt húsnæði X sé notað til ýmissa fundarhaldna. Þá megi sjá af dómaframkvæmd að rík skylda hvíli á eigendum fasteigna, þar sem m.a. megi gera ráð fyrir að almenningur venji komur sínar, að tryggja öryggi gesta þeirra sem þar dvelja. Í málskoti er síðan að finna frekari rök fyrir því að stiginn hafi verið vanbúinn. Telur M að aðbúnaður stigans hafi skapað augljósa slysa-hættu, nokkuð sem X hafi borið að vekja athygli á og/eða grípa til ráðstafana til að koma í veg fyrir. Byggir M jafnframt á að hún hafi sýnt eðlilega aðgát í umrætt sinn. Þá bendir M á að það liggi fyrir að X hafi í kjölfar slyssins gert úrbætur á stiganum, m.a. með því að líma áberandi borða við stigann og setja nýtt handrið meðfram honum. Þær úrbætur sem hafi verið til þess fallnar að draga úr slysa-hættu hafi hvorki verið viðurhlutamiklar né kostnaðarsamar. Auk framangreinds byggir M á að dimmt hafi verið í veðri og dræm lýsing í húsnæði X, nokkuð sem hafi átt þátt í því að M slasaðist. Til viðbótar nefnir M m.a. að dómstólar hafi ítrekað gengið lengra í kröfum sínum um varkárni húseigenda en sem nemur þeim lágmarkskröfum sem leiða má af byggingarreglugerð. Þessu til viðbótar vísar M í 13. 37. og 42. gr. laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum og tiltekin ákvæði reglna nr. 581/1995 um húsnæði vinnustaða, máli sínu til stuðnings.

Í athugasemdum V er því hafnað að X beri skaðabótaábyrgð gagnvart M. Byggir V höfnun sína á því að M hafi ekki tekist að sanna þá fullyrðingu að stiginn hafi verið vanbúinn á slysdegi eða af honum hafi stafað sérstök slysa-hætta. Telur V að miðað við fyrirliggjandi myndir blasi við að þarna sé stigi. Jafnframt telur V engum vafa undirorpið hvar stiginn byrjar og endar. Þannig liggur fyrir að fyrsta þrep stigans var í öðrum lit en gólflöturinn sem er ljós grænn ásamt því að gult handrið var hægra megin og svartur gúmmílisti á hverju þrepi. Engum ætti því að dyljast að þarna væri stigi. Þá bendir V á að það sé upplýst í málinu að umrætt hús X hafi verið byggt árið 1937. Því verði að líta til ákvæða byggingarsamþykktar fyrir Reykjavík nr. 68/1903, sem þá gildi, við mat á því hvort gerð og umbúnaður stigans sé andstæður lögum og reglum. V byggir á því að stiginn sé í samræmi við ákvæði byggingarsamþykktarinnar að því undanskildu að í 4. mgr. 25. gr. komi fram að á öllum stigum skuli vera handrið. V bendir einnig á að upplýst sé í málinu að handriði var komið fyrir á veggnum við gluggann eftir slysið. Á öðrum hlutum stigans hafi hins vegar verið handrið. Þrátt fyrir þetta telur V ósannað í málinu að skortur á handriði hafi átt þátt í því eða orsakað það að M féll niður stigann. Í málinu liggi fyrir að M hafi ekki verið að ganga niður stigann þegar slysið varð heldur hafi hún verið að kalla til kvenna í gegnum glugga sem er staðsettur vinstra megin við stigann. Við þessa athöfn hafi M ekki gætt nægjanlega að umhverfi sínu sem hafi leitt til þess að hún missti jafnvægið til hægri og fallið niður stigann. V telur jafnframt ekkert athugavert við að stiginn hafi verið sveigður en slíkir stigar séu algengir í fasteignum með fleiri hæðum og ekki ósvipaðir svokölluðum hringstigum. Í síðari tíma byggingarreglugerðum sé gert ráð fyrir tilvist slíkra stiga. Stiginn hafi því ekki verið frábrugðin því sem

almennt megi ganga út frá. Þá nefnir V að slíkur stigi sé ekki í andstöðu við ákvæði byggingarsamþykktar 68/1903. Þessu til viðbótar byggir V á því að lýsing í húsnæðinu hafi verið fullnægjandi á slysdegi, auk þess sem slysið hafi orðið kl. 12:15 og því bjart af degi. Í öllu falli telur V ósannað að dræm lýsing hafi verið í fasteign X og það hafi verið orsakavaldur slyssins eins og haldið sé fram í málskoti. Telur V að orsök slyssins verði rakin til aðgæsluleysis M sem hafi ekki gætt nægjanlega að umhverfi sínu þegar hún var að kalla til kvenna í glugga sem staðsettur er við stigann. V telur að hér hafi verið um að ræða óhappatilvik eða atvik sem sé eingöngu að rekja til aðgæsluleysis M.

Í viðbótarathugasemdum M eru sett fram mótrök gegn framangreindum athugasemdum V. M mótmælir m.a. þeim vitnisburði að M hafi verið að kalla til kvenna í gegn um glugga er slysið varð. Hið rétta sé að M hafi fundist heitt og loftlaust í stofunni og því ætlað að opna glugga til að lofta út. Auk þess telur M að ágreiningur um framangreint hafi enga þýðingu varðandi mat á sök X enda sé orsakar slyssins að leita í óvenjulegum og hættulegum frágangi stigans. Telur M að þær úrbætur sem gerðar voru eftir slysið styðji þá niðurstöðu. Þessu til viðbótar bendir M á að byggingarsamþykktir feli í sér lágmarksviðmið. Að lokum mótmælir M því að slysið verði rakið til gáleysis hennar.

Álit.

Ágreiningur þessa máls snýr að hugsanlegri skaðabótaábyrgð X á líkamstjóni M. Mögulegur bótaréttur byggir á því að M eigi skaðabótakröfu á hendur X á grundvelli annað hvort sakarreglunnar eða reglunnar um ábyrgð vinnuveitanda. Báðar þessar bótareglur gera það m.a. að skilyrði að M takist að sanna að tjónið verði rakið til saknæmrar háttsemi X eða starfsmanna sem X ber vinnuveitandaábyrgð á. Þó vissulega séu almennt gerðar ríkar kröfur til eigenda fasteigna um að þeir tryggi m.a. öryggi gesta, breytir það ekki því sem að framan greinir um sönnunarreglur í skaðabótarétti. Hvað varðar málsatvik þá liggur fyrir lögregluskýrsla þar sem haft er eftir vitni, þ.e. Z, að tildrög slyssins hafi verið þau að M hafi verið að kalla á einhverjar konur í gegnum um glugga sem sé staðsettur vinstra megin við hinn umrædda stiga. M hafi síðan misst jafnvægið til hægri með þeim afleiðingum að hún féll niður nokkur þrep stigans og slasast. Nefndin telur að leggja verði framangreinda lýsingu vitnisins á málsatvikum til grundvallar í málinu, enda um að ræða vitnisburð Z við lögreglu á slysstað í kjölfar þess að M féll niður stigann, en Z er samstarfsskona M sem var með henni í húsnæði X við að undirbúa umrætt námskeið. Þá hefur ekki tekist að sanna að sambærileg slys hafi áður orðið í umræddum stiga hjá X né önnur atvik sem leiða til þess að X hafi haft sérstaka ástæður til að ætla að slyshætta væri tengd stiganum. Þegar framangreint er haft í huga og gögn málsins að öðru leyti, m.a. ljósmyndir af stiganum, hefur nefndin komist að þeirri niðurstöðu að M hafi ekki tekist að sanna að orsaka slyssins sé að leita í vanbúnaði stigans. Nefndin telur því framangreint leiða til þess að ósannað sé að slysið verði rakið til atvika sem X beri skaðabótaábyrgð á.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 23. mars 2026.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Anna Lilja Ragnarsdóttir